

ผลของการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายต่อพฤติกรรมการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด
ของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ที่ควบคุมไม่ได้

Effects of nursing care based on theory of goal attainment on blood sugar controlling
behaviors among persons with uncontrolled type 2 diabetes

กรวิกา ผิวขาว (Kornwika Peawkhao)*

พิมพกา ปัญญาใหญ่ (Pimpaka Panyoyai)**

บทคัดย่อ

โรคเบาหวานเป็นโรคเรื้อรัง ซึ่งรักษาไม่หายขาด การควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนทำได้โดยการควบคุมอาหาร การออกกำลังกาย การใช้ยา และการดูแลตนเองที่เหมาะสม การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่มมีการวัดก่อนและหลัง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายต่อพฤติกรรมการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ที่ควบคุมไม่ได้ ผู้เข้าร่วมการวิจัยประกอบด้วยผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มารับการรักษาในคลินิกเบาหวาน โรงพยาบาลดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แผนการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย 2) คู่มือให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานและการปฏิบัติตัว และ 3) แบบสอบถามพฤติกรรมการควบคุมน้ำตาลในเลือดของผู้ที่เป็นเบาหวานเครื่องมือที่ใช้ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือแล้ว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติทดสอบทีชนิดหนึ่งกลุ่มสัมพันธ์กัน

ผลการวิจัยพบว่าผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ที่ได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายมีพฤติกรรมการควบคุมน้ำตาลในเลือดภายหลังการทดลองดีกว่าก่อนการทดลอง ($p < .001$) ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย สามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ให้มีการควบคุมน้ำตาลในเลือดที่ดีขึ้น

คำสำคัญ : การพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย, พฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือด, ผู้ที่เป็นเบาหวาน

*พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลดอยเต่า อีเมล: kornwika.oily@gmail.com

Registered Nurse, Professional level. Doitao hospital. Email: kornwika.oily@gmail.com

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ อีเมล: pimpaka_p@payap.ac.th

Assistant Professor. Payap University. Email: pimpaka_p@payap.ac.th

Abstract

Diabetes mellitus is a chronic disease that cannot be cured. Controlling blood sugar to prevent complications can be done through diet control, exercise, medication and appropriate self-care. This one group pre-posttest study aimed to determine the Effects of nursing care based on theory of goal attainment on blood sugar controlling behaviors among persons with uncontrolled type 2 diabetes. Subjects were 30 persons with diabetes type 2 who attended the diabetic clinic, Out Patient department, Doi Toa hospital, Chiang Mai province. The study instruments consisted of 1) nursing plans based on theory of goal attainment, 2) handbook for diabetes control among diabetes, and 3) blood controlling behaviors among persons with diabetes type 2 questionnaire. Content validity and reliability were done in all instruments. Data were analyzed by using descriptive statistics and paired t-test.

Research results revealed that: Persons with type 2 diabetes who received nursing care based on theory of goal attainment had better blood sugar controlling behaviors than those of before ($p < .001$). Results of this study demonstrated that nursing care based on theory of goal attainment can be used to encourage persons with type 2 diabetes to better control their blood sugar which results in a decrease of blood sugar levels.

Keywords: Nursing care based on theory of goal attainment, Blood sugar-controlled behavior, Person with diabetes

บทนำ

โรคเบาหวานเป็นโรคเรื้อรัง ซึ่งรักษาไม่หายขาด และเป็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญในเกือบทุกประเทศทั่วโลก สาเหตุของโรคเกิดจากความผิดปกติทางเมตาบอลิซึม ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องในการหลั่งอินซูลิน หรือการออกฤทธิ์ของอินซูลิน หรือทั้งสองอย่างร่วมกัน ทำให้การนำกลูโคสเข้าสู่เซลล์น้อยลง มีผลต่อการทำงานของร่างกายทุกระบบ หากไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในกระแสเลือดได้ อาจทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนทั้งชนิดเฉียบพลันและเรื้อรัง นอกจากนี้ยังเกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตทั้งผู้ที่เบาหวานและครอบครัว จากข้อมูลของสหพันธ์เบาหวานรายงานว่าในปี ค.ศ. 2021 มีจำนวนผู้ที่เป็นโรคเบาหวานทั่วโลก 537 ล้านคน โดยประชากร 1 ใน 10 พบว่าเป็นเบาหวาน คาดการณ์ว่าในปี ค.ศ. 2045 จำนวนผู้ที่เป็นโรคเบาหวานจะเพิ่มขึ้นเป็น 783 ล้านคน และพบว่า ทุกๆ 6 วินาที จะมีคนเสียชีวิตจาก

โรคเบาหวาน 6.7 ล้านคน (American Diabetes Association, 2021) เป็นผลทำให้แต่ละประเทศทั่วโลกต้องสูญเสียประชากรและงบประมาณในการจัดการโรคเบาหวานเพิ่มมากขึ้น

สำหรับในประเทศไทย โรคเบาหวานเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญและพบผู้ที่เป็นเบาหวานที่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลได้เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง พบผู้ที่เป็นเบาหวานอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่มากถึง 4.8 ล้านคน และคาดการณ์ว่าความชุกของโรคเบาหวานจะเพิ่มขึ้นสูงถึง 5.3 ล้านคนภายในปี พ.ศ. 2583 (Diabetes association of Thailand, 2023) และในปี พ.ศ. 2564 อัตราผู้ที่เป็นเบาหวานเพิ่มมากขึ้นกว่าล้านราย ในจำนวนนี้พบผู้ที่ไม่สามารถควบคุมโรคได้ถึงร้อยละ 70.58 จากจำนวนผู้ที่เป็นเบาหวานทั้งหมด (Ministry of Public Health, 2023) โดยเป้าหมายในการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด คือ การควบคุมเข้มงวด หมายถึง

ระดับฮีโมโกลบินเอวันซี (HbA1C) ควรน้อยกว่าร้อยละ 7 ระดับน้ำตาลกลูโคสในพลาสมาหลังอดอาหารอย่างน้อย 8 ชั่วโมง หรือระดับน้ำตาลในเลือดขณะอดอาหารโดยการเจาะเลือดปลายนิ้วมือเท่ากับ 80-125 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร (Diabetes association of Thailand, 2023) ซึ่งนโยบายกระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. 2566 กำหนดให้ผู้ที่ เป็นเบาหวานสามารถควบคุมระดับน้ำตาลได้มากกว่าร้อยละ 40 (Ministry of Public Health, 2023) สำหรับจังหวัดเชียงใหม่ มีผู้ที่ เป็นเบาหวานทั้งหมด 98,257 คน ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลได้ถึง 72,825 คน คิดเป็นร้อยละ 74.12 (Chiangmai provincial public health, 2023) ซึ่งยังไม่ผ่านเกณฑ์ตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข อีกทั้งจากการสำรวจ อัตราตายด้วยโรคเบาหวานในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2562, 2563, และ 2564 มีอัตราตายเท่ากับ 28.9, 28.5 และ 28.8 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ (Strategy and Planning Division, 2021) โดยสาเหตุการตายส่วนใหญ่เกิดจากภาวะแทรกซ้อนที่เนื้อเยื่อถูกทำลายในระยะยาวและทำให้เกิดความผิดปกติของการทำหน้าที่ของอวัยวะต่างๆ เช่น ตา (retinopathy) ระบบประสาท (neuropathy) หัวใจและหลอดเลือด (heart and blood vessels) ไต (nephropathy) (ADA, 2021) สำหรับสถานการณ์ในจังหวัดเชียงใหม่พบผู้ที่เป็นเบาหวานเกิดภาวะแทรกซ้อนสูงถึงร้อยละ 42.20 โดยภาวะแทรกซ้อนที่พบมากที่สุด คือ ภาวะแทรกซ้อนทางไต ร้อยละ 30.70 ภาวะแทรกซ้อนทางเท้าร้อยละ 9.58 ภาวะแทรกซ้อนทางหัวใจและหลอดเลือดร้อยละ 6.33 ภาวะแทรกซ้อนทางหลอดเลือดสมองร้อยละ 3.70 และภาวะแทรกซ้อนทางตาร้อยละ 3.22 (Chiangmai provincial public health, 2023) อีกทั้งการรักษาโรคเบาหวานที่มีภาวะแทรกซ้อนจะทำให้สูญเสียค่าใช้จ่ายในการรักษามากกว่าคนปกติถึง 3 เท่า ก่อให้เกิดปัญหาครอบครัว สังคม และ

เศรษฐกิจของประเทศ โดยทำให้สูญเสียการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Nukulkit & Sareerat, 2018)

โรงพยาบาลดอยเต่า เป็นโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงพยาบาลขนาด 30 เตียง มีผู้ที่เป็นเบาหวานที่มารับบริการในคลินิกเบาหวานแผนกผู้ป่วยนอกเพิ่มขึ้นทุกปี ดังสถิติปี พ.ศ. 2564 ถึง 2566 มีจำนวนผู้ที่เป็นเบาหวาน 2,060, 2,147, และ 2,245 คน ตามลำดับ และมีผู้ที่เป็นเบาหวานที่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลได้ถึงร้อยละ 71.46, 75.92, และ 73.32 ตามลำดับ (Ministry of Public Health, 2023) โดยการดูแลผู้ที่เป็นเบาหวานที่มารับบริการที่คลินิกเบาหวานแผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลดอยเต่า ผู้ที่เป็นเบาหวานจะได้รับการแนะนำแบบรายกลุ่มและรายบุคคลเกี่ยวกับการควบคุมอาหาร การออกกำลังกาย และการรับประทานยา แต่พบว่าผลของการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ผลของการควบคุมระดับน้ำตาลไม่ได้ ก่อให้เกิดภาวะแทรกซ้อนหลายระบบ คือ ภาวะแทรกซ้อนทางไตร้อยละ 27.24 ภาวะแทรกซ้อนทางหัวใจและหลอดเลือดร้อยละ 6.77 ภาวะแทรกซ้อนทางหลอดเลือดสมองร้อยละ 2.34 ภาวะแทรกซ้อนทางตาร้อยละ 3.98 และภาวะแทรกซ้อนทางเท้าร้อยละ 2.06 (Doitao District Public Health, 2023)

การปฏิบัติตัวเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดและภาวะแทรกซ้อนจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรม การดูแลสุขภาพ คือ การพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วย ซึ่งคิง (King, 1981) ได้อธิบายแนวคิดความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายไว้ว่า เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลการรับรู้ซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนข้อมูลการรับรู้สถานการณ์ ร่วมกันประเมินปัญหาที่เกิดขึ้น มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย แสวงหาวิธีปฏิบัติ

ตัดสินใจและตกลงยอมรับวิธีปฏิบัติร่วมกัน เพื่อดำเนินการไปสู่จุดมุ่งหมายที่ร่วมกันกำหนด โดยพยาบาลมีบทบาทในการรวบรวมข้อมูล มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติ ให้บรรลุความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย การมีปฏิสัมพันธ์นี้แสดงให้เห็นถึงการดูแลเอาใจใส่ เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน การตั้งเป้าหมายเพื่อนำไปสู่พฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม โดยทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายได้ถูกนำไปประยุกต์ใช้กับผู้ที่เป็โรคเบาหวานและโรคอื่น เช่น การศึกษาผลของการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายต่อพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดและระดับฮีโมโกลบินเอวันซีของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 พบว่าผู้ที่เป็เบาหวานชนิดที่ 2 ที่ได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย มีพฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือดภายหลังการทดลองดีกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Chupan, 2012) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาผลของการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายต่อพฤติกรรมสุขภาพของผู้ที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงสาธารณสุขรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่าพฤติกรรมสุขภาพของผู้ที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงหลังได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายดีกว่าก่อนได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายอย่างมีนัยสำคัญ (Phommasane, 2014)

คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลของการใช้การพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย มาใช้เพื่อส่งเสริมให้ผู้ที่เป็นเบาหวานเกิดพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด โดยคาดว่าจะทำให้ผู้ที่เป็นเบาหวานมีพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดที่ดีขึ้น ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้ที่เป็นเบาหวานมีพฤติกรรมป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่เหมาะสม

ซึ่งจะช่วยทำให้ชะลอความรุนแรงของโรคและป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ที่ควบคุมไม่ได้ ก่อนและหลังได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้ทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายเป็นทฤษฎีที่มุ่งเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพยาบาลและผู้ป่วย ซึ่ง King (1981) ได้ให้แนวทางสำหรับกระบวนการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) คือการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งพยาบาลและผู้ป่วยมีการสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลกันและการตกลงร่วมกัน ซึ่งจะมีการเจรจาและต่อรองกัน ในที่สุดจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และในการปฏิสัมพันธ์นี้ พยาบาลสามารถรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตและการประเมินผู้ป่วย ตลอดจนแปลความหมายของข้อมูลที่ได้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสมในการช่วยให้ผู้ป่วยตั้งเป้าหมายได้ ผู้ป่วยจะสังเกตพยาบาล ถามคำถาม ให้ข้อมูล และร่วมมือในการตั้งเป้าหมาย ซึ่งเป้าหมายที่ได้จะเป็นที่ยอมรับว่ามีคุณค่า และตรงกับความต้องการของพยาบาลและผู้ป่วย ผลที่ได้รับและวัดได้คือ ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายในสถานการณ์ของพยาบาล

จากแนวคิดหลักในทฤษฎีดังกล่าว จึงได้ให้ข้อเสนอ (Proposition) และสมมติฐานของทฤษฎีไว้หลายประการ แต่ที่ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ถ้าพยาบาลและผู้รับบริการมีการปฏิสัมพันธ์ที่มีเป้าหมายจะทำให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดร่วมกัน ถ้ามีการบรรลุเป้าหมายจะเกิดพฤติกรรมดูแลตนเองที่เหมาะสม โดยผู้วิจัยคาดว่าถ้าใช้กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วยแล้ว จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน

วิธีวิจัย

เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi experimental research) แบบหนึ่งกลุ่มวัดก่อนและหลัง (One group pre-posttest design) เพื่อศึกษาผลของการใช้การพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายต่อพฤติกรรม การควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ที่เป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่ควบคุมระดับน้ำตาลไม่ได้ ที่มารับบริการที่คลินิกเบาหวาน โรงพยาบาลดอยเต่า

กลุ่มประชากรที่วิจัย และการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้เป็นผู้ที่เป็นเบาหวานที่มารับบริการที่คลินิกเบาหวาน แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลดอยเต่า การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้การเลือกแบบสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) จากแฟ้มประวัติผู้ที่เป็นเบาหวานที่มารับบริการที่คลินิกเบาหวาน แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลดอยเต่า ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2566 ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด จำนวน 30 คน

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางประมาณค่าอำนาจทดสอบการวิเคราะห์ทางสถิติ (statistical power table) กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 0.05 อำนาจการทำนาย (power) ที่ .95 และมีขนาดของความสัมพันธ์ที่ต้องการศึกษา (effect size) เท่ากับ 0.60 ซึ่งเป็นระดับปานกลางในงานวิจัยทางการพยาบาล (Burns & Grove, 2009) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 24 คน และปรับขนาดเพื่อป้องกันการสูญหาย (drop-out rate) เพิ่มร้อยละ 20 ดังนั้นจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ด้วยการจับสลากเพื่อเข้าร่วมงานวิจัย

เกณฑ์การคัดเลือกอาสาสมัครเพื่อเข้าร่วมโครงการ (Inclusion criteria)

1. อายุ 40-60 ปี
2. ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ไม่น้อยกว่า 6 เดือน
3. มีระดับน้ำตาลในเลือดหลังดื่มน้ำและอาหาร 8 ชั่วโมงมากกว่าหรือเท่ากับ 130 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตรขึ้นในระยะเวลาย้อนหลัง 3 เดือนติดต่อกันอย่างน้อย 3 ครั้ง
4. มีความสนใจเข้าร่วมการวิจัย
5. สามารถติดต่อด้วยการใช้โทรศัพท์ได้

เกณฑ์การไม่รับอาสาสมัครเข้าโครงการ (exclusion criteria)

1. อายุต่ำกว่า 40 ปี หรือมากกว่า 60 ปี
2. ไม่สนใจเข้าร่วมโครงการ
3. ไม่สามารถอ่านเขียนภาษาไทยได้
4. มีข้อจำกัดทางด้านร่างกาย เช่น อัมพาต เป็นต้น

เกณฑ์การบอกเลิกจากการวิจัย (discontinuation criteria)

1. ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ครบตามกำหนดเนื่องจากเกิดภาวะเจ็บป่วยเฉียบพลัน หรือประสงค์ออกจากการศึกษา
2. เกิดภาวะแทรกซ้อนของเบาหวานอย่างรุนแรงจนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล เช่น มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำหรือสูงเฉียบพลัน

การรวบรวมข้อมูลรวมทั้งเครื่องมือ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

- 1 การรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง มีขั้นตอนและวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลโรงพยาบาลดอยเต่า ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลดอยเต่า เพื่อขออนุญาตและแจ้งวัตถุประสงค์

ของการศึกษาและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อได้รับอนุมัติ ผู้วิจัยเข้าพบพยาบาล ผู้รับผิดชอบคลินิกเบาหวาน แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลดอยเต่า เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล และขอความร่วมมือในการทำการวิจัย แล้วจึงเริ่มดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยสำรวจรายชื่อจากเวชระเบียนของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ที่เข้ารับบริการในคลินิกเบาหวาน แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลดอยเต่า และพิจารณาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติและเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จนครบ 30 คน หากกลุ่มตัวอย่างมีมากกว่า 30 คน จะมีการจัดกิจกรรมให้ภายหลังเสร็จสิ้นโครงการ

3. ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมการพยาบาล ตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย จำนวน 7 ครั้ง ดังต่อไปนี้

ครั้งที่ 1 (สัปดาห์ที่ 1) ที่คลินิกเบาหวาน แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลดอยเต่า โดยใช้เวลาประมาณ 20-30 นาที ผู้วิจัยแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความร่วมมือเข้าร่วมวิจัย ตลอดจนชี้แจงเรื่องการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการวิจัย สอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมโครงการวิจัย และให้กลุ่มตัวอย่างลงลายมือชื่อในใบยินยอมเข้าร่วมวิจัย หลังจากนั้นอธิบายถึงขั้นตอนการทำวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ประเมินพฤติกรรมการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด

ครั้งที่ 2 (สัปดาห์ที่ 2) ใช้เวลาประมาณ 30-45 นาที ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมตามแผนกิจกรรมการให้พยาบาล ตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายร่วมกับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- สร้างสัมพันธภาพและแลกเปลี่ยนข้อมูล ผู้วิจัยพยายามสร้างสัมพันธภาพที่ดีเพื่อให้เกิดความไว้วางใจ และมั่นใจในการมีปฏิสัมพันธ์ หลังจากนั้นอธิบายกระบวนการ

อย่างมีจุดมุ่งหมายและให้กลุ่มตัวอย่างเล่าถึงการปฏิบัติตัวที่ทำอยู่เป็นประจำ

- ผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างแต่ละราย ร่วมกันประเมินปัญหา สาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดที่เหมาะสม ในด้านการรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย และการใช้ยาเบาหวาน และนำปัญหามาจัดเรียงระดับความสำคัญของปัญหา

- ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มตัวอย่างร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมาย ในด้านการรับประทานอาหาร การออกกำลังกายและการใช้ยาเบาหวานตามที่ระบุไว้ โดยพิจารณาเลือกจุดมุ่งหมายที่เป็นไปได้และเป็นที่ยอมรับทั้งสองฝ่าย ดังนี้

1. การรับประทานอาหาร ผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างทบทวนพฤติกรรมการรับประทานอาหารที่ผ่านมา แล้วร่วมกันกำหนดปริมาณอาหารที่ควรได้รับในหนึ่งวัน โดยอาจมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ขึ้นอยู่กับเพศ อายุ น้ำหนัก และกิจกรรมของแต่ละบุคคล ผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างร่วมกันเปรียบเทียบและวิเคราะห์การรับประทานอาหาร ลักษณะและปริมาณอาหารที่รับประทานในความเป็นจริงกับอาหารที่ควรรับประทานตามเกณฑ์ ร่วมกันวางแผนเลือก ปรับเปลี่ยนชนิด ปริมาณและขนาดของอาหารแต่ละประเภทให้เหมาะสม และเป็นไปได้แก่กลุ่มตัวอย่างแต่ละราย โดยให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรับประทานอาหารที่เหมาะสมกับผู้ที่เป็นเบาหวานแต่ละราย ตามปัญหาและจุดมุ่งหมายที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ พร้อมทั้งให้กลุ่มตัวอย่างบันทึกการรับประทานอาหารในแต่ละวันลงในแบบบันทึกพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดประจำวันของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ด้านการรับประทานอาหาร

2. การออกกำลังกาย ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มตัวอย่างในการกำหนดและพิจารณาเลือกกิจกรรมการออกกำลังกายตามความถนัดของแต่ละบุคคลอย่างเหมาะสม สำหรับผู้ที่ไม่เคยออกกำลังกาย ผู้วิจัยให้กำลังใจและกระตุ้นให้เริ่มต้นออกกำลังกาย

กายตามที่กำหนดไว้ โดยให้ข้อมูลและความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการออกกำลังกายที่เหมาะสมตรงตามปัญหาและจุดมุ่งหมายที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ พร้อมทั้งให้กลุ่มตัวอย่างบันทึกกิจกรรมการออกกำลังกายในแต่ละวันลงในแบบบันทึกพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดประจำวันของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ด้านการออกกำลังกาย

3. การใช้ยาเบาหวาน ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มตัวอย่างทำความเข้าใจถึงประโยชน์ของการใช้ยาเบาหวาน ชนิด ขนาด และวิธีการใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างแต่ละราย และให้ข้อมูลและความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ยาเบาหวานที่ถูกต้องตามปัญหาและจุดมุ่งหมายที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ พร้อมทั้งให้กลุ่มตัวอย่างบันทึกกิจกรรมการใช้ยาในแต่ละวันลงในแบบบันทึกพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดประจำวันของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ด้านการใช้ยาเบาหวาน

นอกจากนี้ผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างแต่ละรายร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายตามพฤติกรรมที่เป็นปัญหา รวมทั้งร่วมกันกำหนดระยะเวลาในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และความถี่ของการปฏิบัติพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลด้านต่างๆให้มีความเหมาะสมกับแต่ละบุคคล ดังนี้

จุดมุ่งหมายระยะสั้น เป็นจุดมุ่งหมายที่ผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างแต่ละรายร่วมกันกำหนดไว้ในการปฏิบัติแต่ละสัปดาห์ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ร่วมกันตั้งไว้ โดยจุดมุ่งหมายที่กลุ่มตัวอย่างควรปฏิบัติในสัปดาห์ที่ 1 ได้แก่

การรับประทานอาหาร มุ่งเน้นให้กลุ่มตัวอย่างแต่ละรายสามารถเลือกรับประทานอาหารในแต่ละวันได้อย่างเหมาะสม โดยพิจารณาตามน้ำหนัก และกิจกรรมการใช้พลังงานของกลุ่มตัวอย่างแต่ละราย

การออกกำลังกาย กลุ่มตัวอย่างแต่ละรายสามารถออกกำลังกายให้ได้อย่างน้อยครั้งละ 15-30 นาทีใน 1 วัน อย่างน้อย 3 ครั้งต่อสัปดาห์

การใช้ยาเบาหวาน กลุ่มตัวอย่างใช้ยาเบาหวานตรงตามขนาด จำนวนและวิธีใช้ตามแพทย์สั่งพร้อมทั้งสามารถบอกอาการข้างเคียงและเฝ้าระวังผลข้างเคียงจากการใช้ยาได้

- ผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างแต่ละรายร่วมกันเสนอวิธีการแก้ปัญหาเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ผู้วิจัยเสนอวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับแต่ละปัญหาและร่วมกันวางแผนแก้ปัญหาในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถเสนอวิธีการแก้ปัญหาหรือระบุความต้องการการช่วยเหลือเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ โดยเลือกวิธีที่ทั้งสองฝ่ายยอมรับ

- ผู้วิจัยมอบคู่มือสำหรับผู้ที่เป็นเบาหวานและแบบบันทึกพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดประจำวันของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ในด้านการรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย และการใช้ยาเบาหวาน ให้กลุ่มตัวอย่างไว้ทบทวน และบันทึกกิจกรรมที่ปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายที่ร่วมกันที่บ้าน พร้อมทั้งให้เบอร์โทรศัพท์ของผู้วิจัยเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถติดต่อได้เมื่อมีปัญหาและข้อสงสัย และนัดหมายกลุ่มตัวอย่างในการพบกันครั้งต่อไป

ครั้งที่ 3 (สัปดาห์ที่ 3) โดยการโทรศัพท์ ใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที ผู้วิจัยทักทายกลุ่มตัวอย่าง ชักถามอาการ และอาการแสดงทั่วไป หลังจากนั้นร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติที่ผ่านมาว่าสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยผู้วิจัยกับกลุ่มตัวอย่างแต่ละรายร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบบันทึกพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดประจำวันของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิด ด้านการรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย และการใช้ยาเบาหวาน ประเมินผลการปฏิบัติโดยเปรียบเทียบกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยมีกิจกรรมดังนี้

- กรณีที่กลุ่มตัวอย่างสามารถปฏิบัติได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด ผู้วิจัยให้กำลังใจ คำชมเชยและสนับสนุนให้คงพฤติกรรมที่ดีไว้ และร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติพฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือดที่ต้องปฏิบัติในสัปดาห์ต่อไป โดยปรับจุดมุ่งหมายให้เหมาะสมกับปัญหาที่ยังคงอยู่ต่อไปจนครบทุกข้อ

- กรณีที่กลุ่มตัวอย่างรายที่ไม่สามารถปฏิบัติพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดประจำวันในด้านใดได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน ผู้วิจัยให้กำลังใจและร่วมกันศึกษาสิ่งที่ปัญหา อุปสรรคและร่วมกันหาวิธีแก้ปัญหาและอุปสรรค พร้อมทั้งร่วมกันวางแผนแก้ปัญหาที่พบใหม่ตามกระบวนการเดิม และนัดหมายการพบกันครั้งต่อไปเพื่อปรับเปลี่ยนจุดมุ่งหมายให้มีความเหมาะสม

ครั้งที่ 4 (สัปดาห์ที่ 4) โดยการติดตามเยี่ยมบ้านที่บ้านของกลุ่มตัวอย่างใช้เวลาประมาณ 20-30 นาที โดยผู้วิจัยทักทายกลุ่มตัวอย่าง ชักถามอาการและอาการแสดง และประเมินผลพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดครั้งที่ 2 หลังจากนั้นร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติที่ผ่านมาว่าสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติต้องให้ได้ตามจุดมุ่งหมายที่ร่วมกันตั้งไว้

ครั้งที่ 5 (สัปดาห์ที่ 5) โดยการโทรศัพท์ ใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที ผู้วิจัยทักทายกลุ่มตัวอย่าง ชักถามอาการ และอาการแสดงทั่วไป หลังจากนั้นร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติที่ผ่านมาว่าสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยผู้วิจัยกับกลุ่มตัวอย่างแต่ละรายร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบบันทึกพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดประจำวันของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิด 1 ด้านการรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย และการใช้ยาเบาหวาน ประเมินผลการปฏิบัติโดยเปรียบเทียบกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ครั้งที่ 6 (สัปดาห์ที่ 6) โดยการติดตามเยี่ยมบ้านที่บ้านของกลุ่มตัวอย่างใช้เวลาประมาณ 20-30 นาที โดยผู้วิจัยทักทายกลุ่มตัวอย่าง ชักถามอาการและอาการแสดง และประเมินผลพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดครั้งที่ 2 หลังจากนั้นร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติที่ผ่านมาว่าสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติต้องให้ได้ตามจุดมุ่งหมายที่ร่วมกันตั้งไว้

ครั้งที่ 7 (สัปดาห์ที่ 7) ที่คลินิกเบาหวาน แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลดอยเต่า โดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที ซึ่งเป็นการพบกันครั้งสุดท้าย โดยผู้วิจัยทักทายกลุ่มตัวอย่าง ชักถามอาการและอาการแสดงทั่วไป หลังจากนั้นประเมินพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด สรุปผลการเข้าร่วมการวิจัยพร้อมทั้งสนับสนุนให้กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดอย่างต่อเนื่อง และกล่าวขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมงานวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ศาสนา อาชีพ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระยะเวลาการเจ็บป่วย ของกลุ่มตัวอย่าง
2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ที่เป็นเบาหวาน ก่อนและหลังได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย เป็นแผนการพยาบาลสำหรับผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางให้การพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของคิง (King, 1981) ซึ่งดัดแปลงจากแผนกิจกรรมการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ประกอบด้วยขั้นตอนการสร้างสัมพันธภาพและการแลกเปลี่ยนข้อมูล การกำหนดปัญหา และการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน การปฏิสัมพันธ์อย่างมีจุดมุ่งหมาย และการประเมินผล

2. คู่มือให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานและการปฏิบัติตัว เป็นคู่มือสำหรับผู้ที่เป็นเบาหวาน ซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงจากคู่มือสำหรับผู้ที่เป็นเบาหวานของ Sonlop (2010) และแนวทางเวชปฏิบัติสำหรับโรคเบาหวาน 2566 โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคเบาหวาน อาหารเพื่อควบคุมเบาหวาน การออกกำลังกายเพื่อควบคุมเบาหวาน การ

การเปรียบเทียบพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการพยาบาลตามทฤษฎี ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย จากการศึกษาพบว่า จำนวนของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการใช้การพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย มีคะแนนค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมปฏิบัติตัวด้านการควบคุมอาหารในระดับสูงร้อยละ 53.34 และ 70 ด้านการออกกำลังกายในระดับสูง ร้อยละ 20 และ 30 ตามลำดับ และด้าน

ใช้ยาเพื่อควบคุมเบาหวาน เพื่อมอบให้กลุ่มตัวอย่างนำไปใช้ที่บ้าน

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้มี 1 กลุ่ม วัดก่อนและหลังการใช้การพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ต่อพฤติกรรมควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ที่เป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 จำนวน 30 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 53.33 เป็นเพศชายร้อยละ 46.67 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.33 (Range= 40-60, $\bar{X}$ =50.06, SD=6.54) นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 100 ในส่วนของอาชีพ ประกอบอาชีพเกษตรกรร้อยละ 50 การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 63.33 มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือน 3,000-6,000 คิดเป็นร้อยละ 50 ดังแสดงในตารางที่ 1

การใช้ยาอยู่ในระดับสูง จำนวนร้อยละ 70 และ 90 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือดก่อนและหลังการทดลองพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือดของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ที่ได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายหลังการทดลอง ($\bar{X}$ =56.03, S.D.=4.13) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X}$ =52.10, S.D.=4.92) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <0.01 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ ศาสนา อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

ข้อมูลส่วนบุคคล	(n=30)	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	14	46.67
หญิง	16	53.33
อายุ		
40-45 ปี	10	33.33
46-50 ปี	3	10.00
51-55 ปี	9	30.00
56-60 ปี	8	26.67
ศาสนา		
พุทธ	30	100.00
อาชีพ		
เกษตรกร	15	50.00
ค้าขาย	4	13.33
รับราชการ	1	3.33
รับจ้าง	8	26.67
แม่บ้าน	2	6.67

ข้อมูลส่วนบุคคล	(n=30)	
	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	19	63.33
มัธยม	8	26.67
อนุปริญญา	2	6.67
ปริญญาตรี	1	3.33
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน(บาท)		
น้อยกว่า 3,000	6	20.00
3,000 – 6,000	15	50.00
6,000 – 9,000	5	16.67
9,000 – 12,000	3	10.00
มากกว่า 12,000	1	3.33

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทั้งก่อนและหลังการใช้การพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

การปฏิบัติตัว	กลุ่มก่อนการใช้การพยาบาล			กลุ่มหลังการใช้การพยาบาล		
	(n=30)			(n=30)		
	สูง	กลาง	ต่ำ	สูง	กลาง	ต่ำ
การปฏิบัติตัวโดยรวม	7 (23.33)	23(76.67)	0 (0)	22(73.33)	8 (26.67)	0 (0)
การปฏิบัติตัวรายด้าน						
ด้านการควบคุมอาหาร	16 (53.34)	13(43.33)	1(3.33)	21(70.00)	8(26.67)	1(3.33)
ด้านการออกกำลังกาย	6(20.00)	14(46.67)	10(33.33)	9(30.00)	18(60.00)	3(10.00)
ด้านการใช้ยา	21(70.00)	8(26.67)	1(3.33)	27(90.00)	3 (10.00)	0(0)

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือดก่อนและหลังการทดลอง

พฤติกรรมกรรมการควบคุม น้ำตาลในเลือด	การใช้การพยาบาล	การใช้การพยาบาล
	(n=30)	(n=30)
	$\bar{X}$ (S.D.)	$\bar{X}$ (S.D.)
กลุ่มทดลอง	52.10(4.92)	56.03(4.13)

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของการใช้การพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ต่อพฤติกรรมกรรมการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ที่เป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่ควบคุมระดับน้ำตาลไม่ได้ ที่มารับบริการที่คลินิกเบาหวาน โรงพยาบาลดอยเต่า เป็นการศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

แบบหนึ่งกลุ่มวัดก่อนและหลังจำนวน 30 ราย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถตอบคำถามได้ดังนี้ คือการปฏิบัติตัวของผู้ที่เป็เบาหวานชนิดที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายแตกต่างกันอย่างไร

จำนวนของกลุ่มตัวอย่างหลังได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่มีคะแนนการปฏิบัติตัวอยู่

ในระดับสูง (ร้อยละ 73.33) มีมากกว่าในก่อนใช้ (ร้อยละ 23.33)

จากผลการศึกษาข้างต้นสามารถอภิปรายโดยรวมได้ดังนี้

ผลลัพธ์จากการได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายในผู้ที่เป็เบาหวานชนิดที่ 2 ที่คลินิกเบาหวาน โรงพยาบาลดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้พบว่า มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างหลังได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ด้านการปฏิบัติตัวโดยรวม มีระดับการปฏิบัติตัวในระดับสูงมีร้อยละ 73.33 ซึ่งมากกว่ากลุ่มก่อนได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายซึ่งมีร้อยละ 23.33

ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนทฤษฎีการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย (King, 1981) ที่กล่าวว่า การบรรลุความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพยาบาลกับผู้รับบริการ ทำให้ทั้ง 2 ฝ่ายมีการแลกเปลี่ยนการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีการแสดงปฏิกิริยาตอบสนองซึ่งกันและกัน และต่อสถานการณ์โดยผ่านการติดต่อสื่อสาร ร่วมกันค้นหาปัญหา ภายหลังจากนั้นจึงร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมาย แสวงหาวิธีปฏิบัติเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมาย และตกลงยอมรับวิธีปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ได้ร่วมกันกำหนด จนเกิดการมีปฏิสัมพันธ์อย่างมีจุดมุ่งหมายเกิดเป็นขั้นตอนที่แสดงถึงการบรรลุความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ทำให้ผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย สามารถเข้าถึงปัญหา และความต้องการที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล จึงร่วมกันวางแผนและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ก่อให้เกิดการปฏิบัติพฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือดด้านการควบคุมอาหาร การออกกำลังกาย และการใช้ยาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย

คะแนนพฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือดหลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ <0.01

การศึกษาครั้งนี้จึงสามารถยืนยันให้เห็นว่า ทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของคิงสามารถประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบของพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลดอยเต่า หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลโรงพยาบาลดอยเต่า หัวหน้ากลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชนที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นอย่างดี ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่พยาบาลและผู้ร่วมงานในโรงพยาบาลดอยเต่าที่ให้ความช่วยเหลือตลอดมา ขอขอบคุณผู้ที่เป็นเบาหวานทุกท่านและกลุ่มตัวอย่างผู้ที่เป็นเบาหวานที่เข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้

จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

เอกสารรับรองโครงการวิจัย COA No. CTH-IRB 2023/ 012.1912

เอกสารอ้างอิง

- American Diabetes Association. (2023). **Classification and Diagnosis of Diabetes: Standards of Care in Diabetes -2023**. Diabetes Care 2023;46(Suppl. 1):S19–S40.
- Burns, N., & Grove, S. K. (2009). **The practice of nursing research: Appraisal, synthesis and generation of evidence** (6th ed.). St. Louis, MO: Elsevier.
- Chiangmai Provincial Public Health Office. (2023). **report complication**. [online]. Retrieved October 5, 2023 from <https://smart-ncd.chiangmaihealth.go.th/web/index.php>

- Chupan, Siripim (2012). **Effects of Nursing Care Based on Theory of Goal Attainment on Blood Sugar Controlling Behaviors and Hemoglobin A1C Level Among Persons with Type 2 Diabetes**. Master's dissertation, Chiangmai University, Chiangmai, Thailand.
- Diabetes association of Thailand. (2023). **Clinical Practice Guideline for Diabetes**. Bangkok: Srimuang printing
- Doitao District Public Health. (2023). **Documentation for supervision controlling monitoring of public health 2566**. [online]. Retrieved October 5, 2023 from <https://www.chiangmaihealth>.
- Keawson, Nittaya . (2005). **Intrinsic motivation and glycemic control behaviors among person with type 2 diabetes**. Master's dissertation. Chiangmai University, Chiangmai, Thailand.
- King, I.M. (1981). **A Theory for nursing : a system, concept, process**. New York : A wileg medical publication
- Ministry of Public Health. (2020). **KPI Report of NCD Clinic Plus 2020: Percentage of diabetic patients with good blood sugar control**. [online]. Retrieved October 5, 2023 Retrieved from <http://ncdclinicplus.ddc.moph.go.th/pages/public/evaluation>.
- Nukulkit, S.& Sareerat, T. (2018). **Effectiveness of health promotion program with group process on the self-care behaviors modification of type 2 diabetic patients at Sukkasem Community Health Center, Tambon Tatcheungchum, Muang, Sakon Nakhon**. Journal of Sakon Nakhon Hospital, 21(1): 77-86.
- Phommasane, Vatsana. (2014). **Effect of nursing care based on theory of goal attainment on health behaviors among persons with hypertension, Lao people's Democratic Republic**. Master's dissertation, Chiangmai University, Chiangmai, Thailand.
- Sonlop, Piyapong. (2010). **Effectiveness of implementing clinical nursing practice guidelines for promoting diabetes control among persons with diabetes type 2 at Khiri Mat Hospital, Sukhothai Province**. Master's dissertation. Chiangmai University, Chiangmai, Thailand.
- Strategy and planning division. (2011). **Illness rate , death rate from non-communicable diseases**. [online]. Retrieved October 1, 2023 from <http://www.moph.go.th>

